

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 22^{ΑΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 2004

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟ ΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΤΗΣ 25^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΤΣΑΝΙΩΤΗ

Κατὰ τὴ σημερινὴ Πανηγυρικὴ Συνεδρία, σύμφωνα μὲ τὴ σχετικὴ προκήρυξη τῆς 24^{ης} Μαρτίου 2003, τὸ Ἀριστεῖο τῆς Ἀκαδημίας ἀπονέμεται, κατόπιν προτάσεως τῆς Τάξεως τῶν Θετικῶν Ἐπιστημῶν, σὲ διαπρεπῆ Ἑλληνα μαθηματικό.

Ὁ τιμώμενος γεννήθηκε στὴν Κεφαλονιά τὸ 1952 καὶ ἔτυχε μιᾶς μοναδικῆς στοῦ εἶδος τῆς ἐκπαίδευσης: Ἀεροναυπηγός (*Imperial College, UK*) –PhD στὰ ἐφαρμοσμένα μαθηματικά (*Caltech, USA*)– MD (*School of Medicine, University of Miami*).

Ἡ εὐρεία αὐτὴ παιδεία, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἄκρως ἀναλυτικὴ τεχνικὴ καὶ βαθειὰ διαισθητικὴ ικανότητα ποὺ διαθέτει, ἦταν αὐτὰ ποὺ ἀναμφίβολα τὸν ὁδήγησαν σὲ θεμελιώδεις ἀνακαλύψεις σὲ ἓνα εὐρὺ φάσμα τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, τῆς Μηχανικῆς καὶ τῆς Ἰατρικῆς.

Κατὰ τὸν I. M. Gelfand (διαπρεπέστατο μαθηματικὸ τοῦ 20^{οῦ} αἰ. καὶ ἐν ζῳῇ σήμερα), ὁ τιμώμενος ἀποτελεῖ σπάνιο παράδειγμα ἐπιστήμονος «τύπου» τῆς ἐποχῆς τῆς Ἀναγεννήσεως.

Μιὰ ἀπὸ τίς σπουδαιότερες ἐφαρμογές τῶν Μαθηματικῶν εἶναι οἱ «διαφορικὲς ἐξισώσεις μὲ μερικὲς παραγώγους». Στὴν περιοχὴ αὐτῶν τῶν μαθηματικῶν ἀνήκει ἡ σπουδαιότερη συμβολὴ τοῦ τιμωμένου. Γιὰ τὸ μοναδικὸ καὶ θεμελιακὸ ρόλο στὴ μελέτῃ μιᾶς εὐρείας κατηγορίας διαφορικῶν ἐξισώσεων μὲ με-

ρικές παραγώγους (γραμμικές και μη γραμμικές), και πιό συγκεκριμένα για τὸ ἔργο του «United transform method», τὸ ὁποῖο ἀναγνωρίσθηκε ὡς ἓνα σπουδαῖο ἐπίτευγμα, τοῦ ἀπονemήθηκε τὸ Naylor Prize (London, Mathematical Society, 2000).

Τὸ βραβεῖο αὐτὸ εἶναι ἡ ἀνωτάτη διάκριση, ποὺ ἀπονemεται ἀπὸ τὸ Ἐνωμένο Βασίλειο, καὶ θεωρεῖται τὸ ἀντίστοιχο τοῦ Βραβείου Nobel στὰ Ἐφαρμοσμένα Μαθηματικά. Τὸ βραβεῖο ἀπονemεται κάθε δύο χρόνια, ὃ δὲ ἀμέσως, πρὶν ἀπὸ τὸν τιμώμενο βραβευθεῖς, ἦταν ὁ διάσημος Stephen Hawking (1999).

Ἀπὸ πλευρᾶς ἐφαρμογῶν, ἡ μακρὰ σειρὰ τῶν ἀποτελεσμάτων του, τῶν ἀναφερομένων σὲ πλήρως ὁλοκληρώσιμα συστήματα, ἀποτελοῦν σαφῆ ἔνδειξη ὅτι ὁ τιμώμενος εἶναι βαθὺς γνώστης τῶν ἀλγεβρικῶν, ἀναλυτικῶν, γεωμετρικῶν καὶ τῶν φυσικῶν δομῶν. Τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ συνέβαλαν σὲ πολὺ μεγάλο βαθμὸ νὰ γίνουν ἀντιληπτές οἱ δυναμικὲς πολλῶν μὴ γραμμικῶν μεθόδων.

Στὸν τομέα τῆς Ἱατρικῆς Ἐπιστήμης καθοριστικὴ ὑπῆρξε ἡ συμβολή του στὴ λύση δύο σπουδαίων προβλημάτων, «στὴν ἀπεικόνιση τοῦ ἐγκεφάλου» (brain imaging), τὰ ὁποῖα παρέμεναν ἐπὶ μακρὸν ἄλυτα. Πρόκειται γιὰ τὴ λύση τῶν βασικῶν μαθηματικῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζουν τὴν «μαγνητοεγκεφαλογραφία», καθὼς καὶ τὴν τεχνικὴ ποὺ φέρει τὴν ὀνομασία «Ὑπολογιστικὴ Τομογραφία ἐκπομπῆς μονήρων φωτονίων».

Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 2002 ἐξελέγη καθηγητὴς στὴν ἔδρα «Chair of Nonlinear Mathematical Science» στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Cambridge. Ἡ ἔδρα αὕτῃ ἀνήκει στὸ Τμῆμα Ἐφαρμοσμένων Μαθηματικῶν καὶ Θεωρητικῆς Φυσικῆς, ὅπου παλαιότερα ὑπηρετήσαν ὁ μέγας Isaak Newton καὶ πρόσφατα ὁ Stephen Hawking.

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέρθηκαν, θεωρεῖ τὸν καθηγητὴ κ. **Ἀθανάσιο Φωκᾶ** ὡς μιὰ καταυγάζουσα Ἑλληνικὴ παρουσία στὸν Διεθνή Ἐπιστημονικὸ Στίβο καὶ τοῦ ἀπονemει τὸ Ἀριστεῖο τῶν Θετικῶν Ἐπιστημῶν (κλάδος Ἐφαρμοσμένων Μαθηματικῶν), τὴν ἀνωτάτη αὕτῃ διάκριση τοῦ Ἰδρύματός μας, εὐχόμενη σ' αὐτὸν ὑγεία καὶ σταθερὴ ἀνοδικὴ πορεία στὴν ἐπιστήμη του.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

Προκηρύσσεται τὸ Ἄριστεῖο τῶν Γραμμάτων, ἀπονεμόμενο σὲ Ἑλληνα λογοτέχνη, ὁ ὁποῖος, παραλλήλως πρὸς τὸ σύνολο τοῦ προγενέστερου σπουδαίου ἔργου του, συνέβαλε μεγάλως καὶ μὲ ἔργο πού συνετελέσθη κατὰ τὴν τελευταία τετραετία στὴν πρόοδο τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων. Προθεσμία ὑποβολῆς αἰτήσεων ἢ προτάσεων μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 2004. Τὸ Ἄριστεῖο θὰ ἀπονεμηθεῖ κατὰ τὴν πανηγυρικὴ συνεδρία τῆς 25^{ης} Μαρτίου 2005.

Προκηρύσσονται ἐπίσης τὰ ἀκόλουθα βραβεῖα:

1. **Βραβεῖο Ἀναστασίας Πίντου**, εἰς μνήμην τοῦ συζύγου της καθηγητῆ Ἱερώνυμου Πίντου, μὲ χρηματικὸ ἔπαθλο 6.500 εὐρώ, τὸ ὁποῖο θὰ ἀπονεμηθεῖ σὲ Ἑλληνα πολίτη, ἀπόφοιτο κατὰ προτίμηση τοῦ Ἰνστιτούτου Περιφερειακῆς Ἀνάπτυξης τοῦ Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν ἢ τοῦ Μεταπτυχιακοῦ Προγράμματος Σπουδῶν τοῦ Τμήματος Οἰκονομικῆς καὶ Περιφερειακῆς Ἀνάπτυξης τοῦ ἴδιου Πανεπιστημίου ἢ ἄλλης ὁμοειδοῦς Σχολῆς ἐλλείψει τῶν ἀνωτέρω, ὁ ὁποῖος θὰ συγγράφει τὴν καλύτερη μελέτη μὲ θέμα: «Ἡ Περιφερειακὴ Ἀνάπτυξη τῆς Ἑλλάδος: ἡ θεωρητικὴ καὶ ἡ πρακτικὴ προσέγγιση. Παροῦσα κατάσταση, προβλήματα, προοπτικές». Ἡ μελέτη νὰ εἶναι ἀδημοσίευτη. Προθεσμία ὑποβολῆς, σὲ πέντε ἀντίτυπα, ὀρίζεται ἡ 30^ή Ἀπριλίου 2005. Τὸ βραβεῖο θὰ ἀπονεμηθεῖ τὸν Δεκέμβριο τοῦ 2005.
2. **Βραβεῖο Εὐαγγέλου καὶ Πηνελόπης Φαρμακίδου**, μὲ χρηματικὸ ἔπαθλο 5.000 εὐρώ, ὑπὲρ φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου Ἑλληνικῆς ἰθαγένειας πρὸς ἀμοιβὴν ἢ ἑξαρσιν ἐθνικῆς ἢ κοινωνικῆς ἢ ἠθικῆς ἐξαιρέτου πράξεως ἢ δράσεως αὐτοῦ, ἡ ὁποία δὲν ἐμπίπτει σὲ περίπτωσιν ἄλλων βραβείων. Ὑποβολὴ αἰτήσεων ἢ προτάσεων ἕως τῆς 30 Σεπτεμβρίου 2004. Ἡ τυχὸν ἀπονομὴ τοῦ βραβείου τὸν Μάρτιο τοῦ 2005. Ἄν ἡ προκήρυξις ἀποβῇ ἄκαρπη ἢ καμμία ἀπὸ τῆς ὑποβληθεῖσας αἰτήσεις ἢ προτάσεις δὲν κριθεῖ ἄξια γιὰ βράβευση, ἡ Ἀκαδημία διατηρεῖ τὸ δικαίωμα τῆς οἰκοθεν ἀπονομῆς τοῦ βραβείου.
3. **Δύο (2) βραβεῖα τοῦ Πανελληνίου Ἱεροῦ Ἰδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας τῆς Τήνου**, μὲ χρηματικὸ ἔπαθλο 5.000 εὐρώ τὸ καθένα, γιὰ τὴ βράβευση δύο ἐκ τῶν καλυτέρων θεολογικῶν ἔργων πού ἐκδόθηκαν τὴν τελευταία πενταετία. Προθεσμία ὑποβολῆς ἔργων, σὲ πέντε ἀντίτυπα, ἕως τῆς 30 Σεπτεμβρίου 2004. Ἡ τυχὸν ἀπονομὴ τοῦ βραβείου τὸν Μάρτιο τοῦ 2005. Σὲ

περίπτωση που τὰ βραβεῖα δὲν διεκδικηθοῦν ἢ κανένα ἀπὸ τὰ ὑποβληθέντα ἔργα δὲν κριθεῖ ἄξιο γιὰ βράβευση, ἡ Ἀκαδημία διατηρεῖ τὸ δικαίωμα τῆς οἰκοθεν ἀπονομῆς τῶν βραβείων.

4. **Δύο (2) βραβεῖα τοῦ Ἰδρύματος Πέτρου Χάρη**, μὲ χρηματικὸ ἔπαθλο 6.000 εὐρώ τὸ καθένα, ποὺ ἀπονέμονται οἰκοθεν, χωρὶς τὴν ὑποβολὴ αἰτήσεων ὑποψηφίων, σὲ ἔργο Πεζογραφίας. Τὰ βραβεῖα θὰ ἀπονεμηθοῦν τὸν Δεκέμβριο τοῦ 2004.